

ELŐFIZETÉS

HELYIEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-

Társaság.

Kiszelet főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, március 10

Élénk tűzharcok a Col di Lanán és a St.-Michelén.

Budapest, március 9. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik:

Orosz és délkeleti hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

A délnyugati harcvonalon a harcok tevékenységét az időjárás még mindig szűk korlátok közé szorítja. A Col di Lana szakaszon és a Monte San Michelen tegnap élénk tűzvérségi harcok folytak. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Vaux erőd elfoglalása.

Berlin, március 9. (Hivatalos.)

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tűzvérség tevékenysége mindkét részen ismételtén nagyobb élénkségre fokozódott. A Maison de Champagne majornál azon ároknak nyugati része, amelyben tegnap kézigránát harcolt, ismét a franciák kezére jutott. A Maas-tól nyugatra csapataink a Bois des Corbeauxban (Rabenwald) a még ott levő francia fészkek kitakarításával vannak elfoglalva. A Douaumonttól délre levő álsáncok és a Woivre vidéken húzódó vonalak közti összeköttetés megrovidítése céljából a folyótól keletre a poszni hatodik és tizenkilencedik tartalékvezred a kilencedik tartalékhadosztály pászascsnokának Curotzky-Cornitz gyalogsági tábornoknak vezetésével alapos tűzvérségi előkészítés után fényes sikerű éjjeli támadással elfoglalta Vaux falut és a hannonvü páncélerődöt, valamint az ellenség számos csatlakozó erődített. Verdun környékén nagyszámú légi harcban repülőink maradtak győztesek. Egész bizonyos, hogy három ellenséges repülőgépet leltek. Összes repülőgépeink visszatértek, több vitéz vezetőjük megsebesült. A Verduntól nyugatra és délre tekvő községekben ellenséges csapatokat bőségesen bombáztunk. Egy francia repülő géprajnak Metz erődítési körletében történt támadása folytán két polgári egyén meghalt és több magánépület megsérült. A légi harcban

a rajvezető repülőgépet leltek, öt magát elfogták, kísérője meghalt.

Keleti hadszíntér:

Előőrsi állásaink ellen intézett orosz előtörések sehol sem jártak sikerrel. Mint utólagosan jelentik, egyik léghajónk a Minsk felé vezető utvo-

nalon a vasuti építményeket, valamint az ellenséges csapatokat Mirben a március nyolcadikára virradó éjjelen megtámadta.

Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Erődről-erődre.

Arad, március 9.

A németek nem Jerichó-kürtjével mentek Verdun elé. A negyvenkettőnek keményebb hangja van az ótestamentombeli Szesszámnál, még se várhatta senki, hogy annak első dördüléseire összeomlik a franciák leg-erősebb, minden képzelhető gondossággal megépített vára. De azért a várnak el kell esni, nem fog csodaként a németek birtokába jutni, de az övék lesz annak a kemény, de biztos eszközökre épített, az akadályokkal, az ellentállással és a kikerülhetetlen áldozatokkal is számotvető munka árán, amely lépésről-lépésre, erődről-erődre szerzi meg Verdunt. Erre határodt szabni lehetetlen, nem is szükséges; a németeket is szívós, emberfölötti munkájukban nem sürgetheti az újságolvasók türelmetlensége. Halad ez a munka a nagy technikai alkotások biztonságával, a felbukkanó, néha előre nem várt akadályok ott se döntik halomra a tervet, legtöbbször hosszabbá teszik a kivitelt.

A hatalmas ostromnak újabb nagy sikere van. Douaumont után a németek ma rohammal bevették Vaux páncélerődöt. Hogy mit jelent ez, ahhoz nem kell a térképet buvárkodni. Hanem el kell képzelni azt a nagy, a nemzeti düh föltozbanásával kergedett támadást, amelyvel a franciák Douaumont elfoglalását viszonzni, a németek hódítását értéktelenné tenni igyekeztek. A németek pedig nemcsak megálltak ezekkel a támadásokkal szemben, hanem rövid időköz után folytatták a várostrom munkáját és ma elfoglaltak egy páncélerődöt, amely nem kevésbé jelentős Verdun védelmére nézve, mint a minő Douaumont volt.

Bizonyára innét se visz simára kövezett gyalogjáró és zavartalan

díszmenet a vár szívébe. A franciák elhagyták a régi taktikát, hogy azt, a mi veszendőben van, jelentékteiennek és érték nélkül valónak hirdessék. Hervé, a francia köztársaság legnagyobb szája, vadul hirdeti, hogy Verdun igenis fontos, Verdun ebben a háboruban a legfontosabb s Verdun ugyanazt jelenti most, mint 1871-ben Páris. És ezt a fellogást egyformán erősíti a védőknek a veszteségekkel nem törődő ellentállása és az ostromlóknak rendületlen harca. Ilyen várharca a világháboruban nem volt még. Ez nem is egyszerű ostrom, nem Verdunért, nem is a Maas folyó kulcsaért megy az irtózatos morkózás, hanem — a döntésért. Ezt siettetik az ostromlók rohamai és ágyui s ezt igyekeznek feltartóztatni a franciáknak Verdun alá egyre szaporábban küldött hadtestei.

Es a mikor tudjuk, hogy az ostrom erődről-erődre, akadályokon és hullahegyeken át mégis biztosan előéri célját, ebben nem a szövetséges elfoglaltság nyilatkozik meg. Ma már tudjuk — és az entente is tudja — hogy a németeknél nem elbizakodottság a szó, a mely a kitűzött cél elérését kétségtelennek tartja. Erők, eszközöknek és harcképességnek szövetése és azzal, a mivel mindezeknek meg kell küzdeni. A csalódást kizárja az az energia, a mely a váratlan akadályokkal is meg tud birkózni és az előre nem számított eseményeket is gyorsan tudja ellensúlyozni. Feszült idegekkel, zaklatott lélekkel, tarasztó varakozással nézünk a verduni csatater tele, számolgatjuk az erődröket, a melyek már meg vannak és azokat, a melyek még hátra vannak: de a végső eredmény nem kétséges előttünk. Ide s tova a tisztán látó franciák előtt se.

Hadüzenet Portugáliának!

— Elutazott a német követ Lisszabonból. — Hadiállapot Portugália és Németország között. — Portugália mindig az ellenséget támogatta. —

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Lisszabon, március 9.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: A lisszaboni császári követ utasítást kapott, hogy a részletes nyilatkozat átnyújtása mellett a portugál kormánytól ma kérje ki utlevelét. A berlini portugál követnek ma kiadták utlevelét.

Berlin. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung közli: A Portugáliához intézett részletes nyilatkozat szövegében a német kormány kitéjti, hogy Portugália a háborúban mindig a semlegességgel ellenkező cselekedetekkel támogatta az ellenséget. A német hajókat a szénfelvételtől eltiltotta, az angoloknak ellenben Madeirát flottabázisul engedte át. Hajókat kikötőiben megtűrte. Angliának ágyukat, muniókat, torpedórombolót adott el. Afrikában németellenes expedíciókat küldött. A parlamentben eltörték Németország sártegetését. Mi esetenként tiltakoztunk és békeszeretően mérlegeltük Portugália nehéz helyzetét. Ezek után február huszonharmadikán elfoglalták a német hajókat. Jogi fejtegetéseik nem fogadhatók el, magyarázataik üres kifogások. A szerződést megszüntették és kimutatták, hogy Anglia érdekeinek vetik alá magukat. A német zászlók levétele és az annak portugál hadilobogóval való felcserélése szándékos kihívás. A portugál kormány magatartásából következtetéseket voltunk kénytelenek levonni. A német kormány mostantól fogva Portugáliával hadiállapotban levőnek tekinti magát.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti illetékes bécsi forrásból: Dacára a német-portugál diplomáciai viszony megszoktatásának, a monarchia és Portugália diplomáciai viszonyában változás nem következik be, mivel

Portugália a monarchia hajóit nem foglalta le és semmi nemű ilyen fatézkedést nem kísérel meg.

Bern. Portugáliában a német alattvalók védelmét a spanyol követ vette át.

Francia kegyetlenkedések német foglyokkal.

(Megcsönkített sebesültek. — Durván bántalmazott katonáorvosok.)

Távirati tudósítás.

Hamburg, március 9.

A Hamburger Fremdenblatt írja: Tudomásunk van arról, hogy sebesült és sebesületlen német katonákat, akik franciák fogságába estek, nemcsak tétleg bántalmazták, hanem meg is gyilkolták. Csupaaink megcsönkített német holttesteket találtak, a melyek néma tanubizonyosságai a francia „civilizációnak”. Ezek alatt tett vallomásokból kiderült, hogy a francia katonák a múlt őszi offenzíva alkalmával tisztek vezetés alatt lemészárolták sebesült német foglyokat. Sőtintén eskü alatt tett vallomások igazolják az alább elmondandókat is:

1914. szeptember 15-én történt, hogy K. főorvost azzal a megbízással küldötték ki a cremouille—bouconvillei útra, amely beleesett az ellenség tűzkörébe, hogy vizsgálja meg, vajjon ez az út sebesültek szállítására használható-e. Egy falu közelében egy francia partit megállította automobilját. A patrulnát tartózkodott francia tiszt és katonáorvos K. doktorttal úgy beszéltek, mint katonáorvossal, tehát jól tudták, hogy a geafi egyezmény szerint nem lehet vele úgy bánni, mint a hadifoglyokkal szokás. Mégis togolynak nyilvánították és három napig gyalogosan kísértették a legközelebbi vasuti állomásra. A főorvosnak gyakran a vágatólovak mellett kellett szaladnia. Az eleinte vonakodó főorvost revolverrel kényszerítették a futásra. Éjszaka pusztán földön rekedt és sem szalmát, sem takarót nem kapott, mindössze száraz kenyeret

adtak neki. Minden holmiját elrabolták és pénztől is megfosztották. K. doktor a vasuton kijelentette a kísérő francia katonáorvosnak, szívesen résztvesz a francia sebesültek ápolásában. Erre az volt a felelet, hogy marhaszállító kocsiba dugták.

Amidőn B. doktor német katonáorvos a harctéren a sebesültek kötözésével volt elfoglalva, két francia lovastiszt közeledett hozzá, akik barátságosan szólították meg. A tisztek ezután eltávoztak, de csakhamar megjelent hívásukra egy lovasszakasz és ottakot intézett a német katonáorvos és féltnocat egészségügyi katonája ellen. A franciák még kövöldöztek is. Rissler doktor francia katonáorvos jelenlétében rabolták ki B. doktort.

W. doktor német törzsorvos egy házban sebesülteket ápol, amikor francia gyalogság lepte meg. Foglyul ejtették az egész egészségügyi személyzetet és öt napi gyaloglással Cethebe kísérték őket. Utközben csak kenyeret és vizet kaptak. A francia katonák valamennyiüket kifosztották. Amikor W. doktor emiatt panaszkodott egy francia tisztnak, ez kijelentette, hogy a kísérő csapat korzikaiakból áll, a korzikai ember pedig úgy lop, mint egy szarka. A Richelieu-erődbe vitték őket, ahol hatvan sebesült német tisztet találtak. A német orvosok egyik német tisztet olyan veszedelmes állapotban találtak, hogy azonnal amputálni kellett volna. Hiába kérték a francia tiszteket, hogy az amputációt végrahajthassák, nem kapták meg erre az engedélyt és a szerencsétlen német tiszt ennek következtében meghalt. Egy orosz kapitány elmondta, hogy a halálvénssel marhakoosin szállították Cethebe, még pedig úgy, hogy kezére bilincseket raktak.

Offenzívával fenyegetőznek az oroszok

(Az orosz fronton dől el a harc? — Nikolajevics személyes háborúja?)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 9.

Az oroszok kaukázusi offenzívája, amelyet nagy erővel indítottak, nem maradt siker nélkül. Nikolajevics Miklós nagyherceg — a hivatalos orosz jelentés szerint — Erzerumtól délre elfoglalta Mus és Bitlis városokat. Egyes orosz csapatrészek már az örmény Taurus-hegylánc nyergét is átlépték. Egy pétervári hivatalos távirat tegnap azt is hírül adta, hogy miután előbb a tengerről bombázták a partokat, március 5-én orosz csapatok szálltak partra Trapezumtól keletre, Atinánál, a következő nap megszállták Mapaori falut, míg más hadoszlopok különböző irányokban indultak el.

Az oroszok stratégiai frontja Örményországban a Fekete-tengertől a Taurusig terjed háromszázötven kilométer hosszúságban. Bár ez a front még nem hégagmentes, de fontos pontjain erős. Természetes, hogy a törököknek nagyobb utánpótlásról kell gondoskodniuk, hogy megállítsák és visszaverjék az ellenséget.

Amióta Nikolajevics Miklós átvette a kaukázusi hadsereg főparancsnokságát, nagyon fontossá vált ez a hadszíntér, mert a nagyherceg lejárt tekintélyét akarta ismét helyreállítani. A kaukázusi offenzíva a nagyhercegnek ugyancsak saját külön személyes háborúja. A legfőbb orosz hadvezetőség, úgy látszik, nem bírt ellenállani szuggesztív betolyásának s minden követelését teljesítette.

A kaukázusi offenzíva közepén egyszerre megérkezik Oroszországhoz Franciaország segítséget kérő szózata, amely a verduni német támadás könnyítésére a keleti fronton támadást sürget a német vonalak ellen. Valaminek történnie kell. De minek? Az orosz vezérkar szócsöve, a Ruszkij Invalid március 6-iki száma megfelel erre. A verduni helyzetet iamertelve, ezt mondja: „A németek már a háború kezdete óta jól tudják, hogy az orosz front rájuk nézve a legveszedelmesebb. Ezért tartották legfontosabbnak az oroszok legyőzését és csak azután gondolhattak a többi fronton való harorra, ha ezt keleti helyzetük megengedi. Hiába támadják azonban Verdunnél és Ypernél a franciákat és angolokat, mert a világháború az orosz fronton kerül eldöntésre. Az a nagy offenzíva, amely ezt a döntést meghozza, minden percben megkezdődhetik.”

A valóság nem fedi a Ruszkij Invalid állításait. A németek eleinte mellőzték az orosz frontot és csak azután vetették magukat az oroszokra, amikor a nyugati offenzíva után ott olyan helyzet állott elő, ami ezt megengedte nekik. Az orosz vezérkar lapjának közleményéből csak az a bejelentés fontos, hogy a nagy orosz offenzíva a németek északkeleti frontja ellen minden percben megkezdődhetik.

Oroszország tehát megtette kötelességét Franciaország segítséget sürgető szózatára: offenzívával fenyegette meg a németeket. Csak hogy a németek nem ijednek meg ettől a fenyegetéstől, hanem nyugodtan tovább operálnak Verdun ellen.

Kitüntetés. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül Teub Lajos 28. vadászrezredbeli főhadnagyot és Pope Traján 33. gyalogrezredbeli hadnagyot a signum laudisával tüntette ki.

Szükebbre vonták tűzgyűrűjüket Verdun-nél a németek.

— Előkészítik a francia közvéleményt Verdun elestére. — Clemenceau végső csapása a Briand-kormány ellen. — Gallieni lemond. — Döntés külsőben. —

Távírat-tudósítás.

Páris—Bern—Berlin, március 9.

**Genf. Párisból táviratoz-
zák:** A nyugtalanság egyre nö-
vekszik, miután a németek ke-
resztűzüket Verdunnál még szü-
kebbre vonták. Valamennyi lap
Verdun feladására készíti elő a
közvéleményt. A parlamentben
viharos jelenetek várhatók. A
lapok kijelentései szerint Cle-
menceau végső csapásra készül
a gyűlölt Briand kormány
ellen.

Francia hivatalos jelentés a német
sikereiről.

Páris. A ma este kiadott francia
hivatalos jelentés a következő: A Maas-
tól nyugatra heves ágyuzás után a
németek megkísérelték az előnyomu-
sást. Repincourt elleni támadásaikat
visszavertük. A Bois de Corbeaux-ból
ellentámadással kivettük az ellensé-
get. Douaumont-tól keletre a németek
eredménytelenül támadtak. A haud-
mont-i erődöt sikerült visszafoglal-
niuk. Tizenhat repülőgépünk bombázta
a metzi pályaudvart. A repülőgépek
egy kivételével visszatértek.

Lemondott a francia hadügyminiszter.

Bern. Itt Franciaországból származó
hírek vannak forgalomban, amelyek
szerint Gallieni hadügyminiszter le-
mondott. A Petit Journal-nak erről
szólo fejtégetésében a cenzura nagy
törést végzett. Valószínűnek tartják,
hogy a visszatérés ürügyeül egészségi
okok tognak szolgálni.

Minden meglepetésre készen!

Bern. Repington ezredes írja
a Timesban: A németek mes-
tani helyzetének tekintetbevé-
telével azt hisszük, hogy Ver-
dun bevételén kívül egy sokkal
nagyobb szabású támadási terv-
vel is foglalkoznak. Minden
meglepetésre el kell készülni-
ünk.

Verdun feltétlenül beveszik a németek.

Bern. Cheriils tábornok írja az
Echo de Parisban: Úgyes visszavo-
nulásunk által a Maas meredek part-
jaival igen veszedelemes területtel ál-
litottuk szembe az ellenséget. Így nem
valószínű, hogy a csata Vauxtól
Epargesig terjedjen és tovább folyta-
tódjék a 25 kilométeres sziklás tala-
jon. Haltenchateltől Saint-Mihielig,
bár koncentrált támadással az ellen-
ség elfoglalhatja az Epargestől Saint-
Mihielig terjedő sikságot. Ha a csata
erre a vonalra nem terjed ki, úgy
általános támadástól nem kell tartan-
unk, hanem az ellenségnek azzal a
hajthatatlan elhatározásával kell szá-
molnunk, hogy Verdun feltétlenül
beveszik.

Tovább terjed a nyugati fronton a né-
met offenzíva.

London. A Daily Mail írja a verduni har-
cok kapcsán: Nagy kérdés, hogy ha teljes

erőben fellobog a csata lángja, nem harapó-
zik-e tovább Verdunnál? Nagy a gyanú, hogy
az teljes erővel a Sommetől Aianzig terjedő
vonalon indul meg. A németek itt nagy előkés-
zülteket tettek és figyelemreméltó körülmény,
hogy ezen a vonalon a legelőbbre tolt német
hadállás 60 kilométerrel közelebb van Páris-
hoz, mint Verdun. Csak egyetlen szempont
szóli a támadás lehetőségére ellen: a német elő-
készületek mégsem olyan tökéletesek, mint
Verdunnál a somme—sünc offenzívával meg-
kockáztatnák a németek, hogy az angolok
Artoisból és Flandriából származó támadást inté-
senek ellenük.

Ha a németek viszont a woivreai sikság
felől támadják Verdun, ebben az akcióban
csak a gyalogságok vehetnek részt, mert ne-
héz ágyúik most legesen elmerülnek a lo-
tharingiai sárban. A woivreai sikságot csak négy
stratégiai út szeli át s ezért a német gyalog-
ságnak és könnyű tüzérségnek a haute-de-
meusei tűzönében kellene kifejteni akcióját. A
woivreai sikságtól Verdunhoz északon a tavas-
nel, délen a rosellieri út vezet. Mindkét utat
erődítmények állják el s a német gyalogság-
nak erdős, szakadékos dombhátak között kell
felvonulnia.

Harcok Vaux-nél.

Zürich A német tüzérség nagy aktivitás-
telt ki Vaux régiójában és Damloup körül. Es
a felu az ornes—eixi vonal fekszik. Damloup
és Eix között vezet a verdun—etaini vasuti
vonal, melyet már egy idő óta szaggat az el-
lenséges ágyutűz. Bizonyos, hogy az ellenség
helyzete kedvező és centrális helyzeténél
forva könnyen eltolhatja seregeit.

A francia sajtó a verduni helyzetről.

Bern. A párisi lapok állandóan tárgyalják
a verduni helyzetet.

A „Temps” tartózkodó véleményének nyil-
vánításában. A lap bizonyos megnyugvást lát
abban, hogy a terep a védőknek elég termé-
szetes és mesterséges eszközt nyújt az ellen-
állítás megkönnyítésére.

A „Matin” kérdi, vajon az újabb támadás
csak epizód-e, vagy pedig a támadás az aro-
vonal további kiszélesítésének kezdetét jelenti?

Az L'information hangsúlyozza, hogy a
németek terve vagy további kivitele előrelát-
ható volt s még nem bontakozik ki a maga
teljességében.

A „Petit Parisien” reméli, hogy a francia
hadvezetőség a németek forduló mozdulatát
előre látta és elvárja a védőktől, hogy mint
elő fal semmivé fogják tenni az ellenség tá-
madását. A Petit Parisien a németek ered-
ményes előretörését Forgesnél a 265-ös wa-
gaslatnál kellemetlen meglepetésnek mondja
és bizonyossággal reméli, hogy ezek ismét
jórátételek.

TORVENYKEZÉS.

§ Három év után elkobzásra méltó röpi-
rat. Budapestről jelentik: 1912. december há-
vában jelent meg Pogány Józsefnek „A bal-
káni háború és az osztrák-magyar imperializ-
mus” című röpirata, melyet szerb nyelven
is kiadott. A röpiratnak szerb címe: „Bal-

kaneki Rat-i Austro Ungarski Imperialisan.”
Annak idején a röpirat miatt bünvádi eljárást
nem indítottak, azonban az ügyészségnek es
év folyamán megtörtént indítványára a bü-
ntető törvényszék Csáder dr. táblabíró elnöklé-
sével ma foglalkozott a röpirat ügyével. Miután
az elévülés miatt a bünvádi eljárás nem volt
megindítható, az ügyészség csak azt kérte,
hogy a röpiratokat kobozzák el és semmisítsék
meg. Ormos Ede dr. védő hivatkozott arra,
hogy lehetetlen volna most, három év után a
röpiratnak utólagos elkobzását kimondani, mert
igy a múzeumokban levő s ezelőtt harminc-
negyven évvel megjelent röpiratokat is el le-
hetne kobozni, amelyeknek tendenciája esoleg
valamir vonatkozásban a mai viszonyokra is
vonható. A büntető törvényszék azonban nem
osztotta a védő érvelését és elrendelte, hogy a
röpiratot államellenes tendenciája miatt elko-
bozzák és megsemmisítsék. A védő felebbezést
jelentett be.

Intrikál az entente Szkuludisz ellen.

(Az elrejtett benzinkészletek. — Le-
tartóztattak két görög újságíró. —
Az olaszok Korin.)

— Távírat-tudósítás. —

Athén—Bécs, márc. 9.

Bécs. A „Südslavische Korres-
pondenz” jelenti Athénből: Kinos fel-
tűnést keltenek azok az intrikák, ami-
ket az entente itteni képviselői a
Szkuludisz-kormány ellen szóttek. A
kormánynak birtokába jutott a rend-
őrség által az entente egy ismert
ügynökénél talált levél, amely elren-
deli, hogy a Volo mellett fekvő
Szkiahosz és Szkopelosz szigeteken
az osztrák-magyar és német buvár-
hajók számára elrejtett benzinkész-
leteket kutassák fel, s ezt a feltede-
zést hozzák nyilvánosságra. A levél
szerint ez volna a legbiztosabb útja
annak, hogy a honmentő Venizelosz
megint kormányra juthasson. A gö-
rög kormány ennek a levélnek fény-
képmásolatait közzététi, mert a levél
célja kétségtelenül az, hogy a görög
kormány ellen az osztrák-magyar és
német tengeralattjárók segítése címén
vad legyen emelhető, s az entente-nak
a nyilván előre megtontoltan eldugott
benzinkészletek szünteges feltedezése-
vel alkalma lehessen a beavatko-
zásra.

Genf. A szaloniki-i német konzul
egy Toulon mellett erőben fogva
tartják. Feleséget szabadon bocsá-
tottak.

Athén. A félhivatalos Néon Aszti
erélyesen titakozik két görög újsá-
gíróval az entente csapatai által Mit-
lénén való letartóztatása ellen. Az
entente-csapatok, ugymond, azért
szálltak meg görög területet, hogy az
ellenségeink ellen harcoljanak, nem
pedig azok ellen, akik politikai né-
zetre nem egyeznek meg velük. Ideiglenes vendégszeretetünkre appel-
láltak, hogy ellenségeinket Szerbiából
kikergetnénk. A helyett az entente
csapatai most a magunk házából
kergetnek ki bennünket. A két új-
ságitó letartóztatásával terrorizálni
akarták a sajtónak azt a részét,

mely nem áll az entente rendelkezésére. Mindez csak azért történik, mert Görögország ragaszkodik a semlegességhez és nem akar a háboruban részt venni.

Bécs. A „Südostliche Korrespondenz“ nek jelentik Athénből: A „Patrisz“, amely Venizelosz szócsöve, Olaszországnak Korfu szigetén való katonai fellépése ellen cikkezve, ezeket írja: „Görögország nem hajlandó, hogy az olasz karabinierek katonai szempontból teljesen megokolatlan korinai partra szállását elűzze, vagy megbojtosítsa. Olaszország igazság és jog ellenére görög szigeteket szállott meg. Az olasz program és Olaszország imperialistikus politikája Görögország nemzeti örökét fenyegeti. Panaszt emelünk Anglia és Franciaország ellen, amiért ezek a hatalmasságok Olaszországnak Görögország irányában való érdeklődését jobban nem vették fontolóra.

Angliában behívják a felmentetteket.

(Kísérletek a hadsereg szaporítására. — Grey szabadságon.)

Távirati hírből.

London—Hága, március 9.

Hága. Angliában a katonaság szaporítása céljából mindent megkísérlelnek. A miniszteriumok felmentett alkalmazottait behívják. Mozgalmat indítottak az iránt, hogy a földmunkákat nők végezzék el, hogy így a földművesek bevonulhassanak. A védkötelezettség korhatárának negyvenöt évre való felemelését várják.

London. Grey külügyminiszter szabadságra Skocziába utazott. Helyettese lord Crewe, aki ma az orosz, belga és francia nagykövettekkel tárgyal.

London. Hughes ausztrálai miniszterelnök ideérkezett, hogy a kormányt a hadi helyzetről tanácskozzék.

London. A parlamenti eseményekkel kapcsolatban a Daily Chronicle vezérékben Fisher visszatérését támogatja és a Daily News és a Times is mellette foglalnak állást, míg sajnálattal emlékeznek meg arról, hogy az admirálisban hiányzik a kezdeményezés ereje. A Times korholóan emlékezik meg a médről, amellyel Fisher nevével belevonták a vitába és szomorúnak tartja, hogy ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy az angol tengerészeti legénység szelleme annyira leromlott, szinte csődbe jutott, hogy az egész ország és tengerészet sorsa egy ember visszahívásától függ.

A Daily Chronicle kiemeli, hogy Churchill nagy tisztelettel beszél a német flottáról Churchill beszédéből világos, hogy nem hiszi, hogy a német flotta tétlenül a kieli esatornában marad.

A ház egy konzervatív tagja erre közbejött:

— Ki mondta annak idején, hogy kaparjatók ki onnan?

Ez a körbeszólás Churchill liverpooli beszédre vonatkozott. De Churchill mostan azai végig ki magát élénk tetszés kösepette, hogy beismerte, hogy akkor hibát követett el, szavait, amelyeket sohasem kellett volna kimondania, azóta sokszor megbánta.

A Manchester Guardian Churchill beszédéről kedvezően emlékezik meg és azt írja, hogy a beszéd igen komoly figyelmetlenség az egész angol tengerészeti politikára vonatkozó-

lag, Lord Fisher mellett is állást foglal és a lap és azt írja, hogy Churchill beszéde talán fordulópont Anglia tengerészeti hadviselésé módjában. Mindenben aláírja Churchill kritikáját és nagy aggodalommal nézi az angol admirális mai működését. Churchill ne térjen vissza Franciaországba, mert hazájának a legnagyobb szolgálatát a parlamentben teheti jótanácsaival az ellenzék oldalán.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: Földes Imre legújabb vigjáték újdonsága bemutató előadása „Grün Lili”.

Szombat: „Grün Lili”.

* A szombati utolsó kamarazene-estély művésznője: Dienziné Rácz Ena már ma megérkezik Aradra. Moshammer holnap reggel érkezik, míg Dienzi Oszkár csak a szombat reggeli vonattal indulhat, mert péntek este még kíséri Vecsey Ferit budapesti koncertjén. A szombati este a kamarazene híveit főleg Beethoven Kreutzer szonátája vonzza. A hajdan oly híres hegedűsnek ajánlott s Tolstoj regényében irodalmilag is halhatatlanná lett szonátát a két-egy művész: Talmányi és Vas Sándor adják elő. A vokál-zene kedvelői Dienziné Rácz Ena énekében fognak gyönyörködni, míg Moshammer Román magy. kir. operai hárfaművész játéka az estnek külön érdekességet nyújt. Így érthető, hogy a jegyvásár már is utólrta a múltkori második kamarazene vég-eredményét, tehát — ezuttal — a terem szutolt lesz. Az erkély teljesen s a földszintnek több mint két harmada ki van már árusítva a Scherhág cégnél.

* A színház hírei. Grün Lili bemutatója ma van, ma indul hódító körútra Grün Lili és vele az összes családtagok. A fővárosi kritika kifejezetten pesti darabnak mondta Földes Imre vigjátékát, a mivel azt kívánta kifejezni, hogy Földes szinte riporter hűséggel írja le egy pesti család apró örömeit és bánatát. Az aradi színtársulat a legjobb szereposztásban hozza színre Földes darabját, melyből önként következik, hogy a Grün Lili sorozatos előadásai biztosítják a nagy sikert. Itasági és népies előadás. Szombat délután 3 és fél órakor Farkas Imre dr. poetikus diaz daltjátéka „Az Irgói diákok” kerül színre kitűnő szereposztásban. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 és fél órakor a legutóbb bemutatott és páratlan sikert aratott Eysler operett „Vagy ő vagy senki” kerül színre, ez lesz egyúttal az operett első délutáni előadása, az összes szereplők ugyanazok, mint a bemutatón volt. Este 7 és fél órakor A „Grün Lili” legújabb vigjáték 3-ik előadása lesz. Jegyek az összes előadásokra előre válthatók a színházi pénztárnál. *Kerelem a szőlőkész.* A színtársulat legközelebb előadja Molnár Ferenc irodalmi becsü legújabb Mirkakunát, „A Fehér Felhő”, amely Budapestben a nevezett színházban előadás hatása sikert aratott — ez újdonsághoz szükség van 30-40 első osztályú polgári iskolába járó tucra és leányra szeretettel kérjük a tiszteit szülőket, sziveskedjenek gyermekeiknek megengedni, e poetikus irodalmi becsü előadásbanközre működésének és amennyiben nagy énekészük van — kérnének jelentkezni naponta délután 3 órától a színházi irodában. Tisztelettel a színtársulat.

* Az Erzsébet mozgószínház vasárnap szenzációt keltő slágert mutat be közönségének. A város torony, szenzációs színű 3 felvonásban, melyben az emberek egymás iránti gyűlöletét látjuk. A főszerepet a világhírű szep Carlo Wieth játssa. Elzárkivül egy igen kedves és szelímes vigjáték sláger is van műsoron: *Öreg ember neia yep ember,* amelyben látjuk, hogy az öreg szív is oly lob-

banékony, mint egy fiatal. Legközelebb: *Győzelem a muszka horda fölött. Kelet és nyugat harca, szenzációs háborus sláger.* 171

* A robberstoni legenda — Nick Fantommal. (Az Apolló-színház detektív drámája.) Feszült várakozás előzi meg Nick Fantom harmadik filmjének pénteki premierjét. Nick Fantom első két nyomozása annyira eredeti nyomokon haladt s oly lebilincselően érdekfeszítő volt, hogy a közönség minden rétege a legnagyobb szimpátiával fordult a szenzációs detektív felé. A harmadik Nick Fantom-film „A robberstoni legenda” minden tekintetben versenyre kel a két előbbi képpel. Nick Fantom izgatón rejtélyes titkot fejt meg. Nyomozásával nem tör brutálisan idegeinkre, hanem fokozatosan csigázza fel érdeklődésünket. A robberstoni legenda a detektív-drámák legszebbikéhez tartozik s érdekességben határozottan felülmúlja az összes eddigi hasonló zsánerű képeket. A pénteki premieren az új harcéri sorozatot is vetíti az Apolló.

* Gar el Hama V. — az Apollóban. A legfélelmetesebb s a legszenzációsabb gonosztevő ismét megjelenik a mozivászonon. Gar el Hama ötödik filmjét, amely a szezon slágerének ígérkezik, hétfőn és kedden mutatja be az Apolló-színház.

* A tiszti kardbojt. (Rajnay Gábor-film az Urániában.) A magyar film-ipar ma már önállóan dolgozik, saját témákat tud feldolgozni és a rendezés tinozsága és tökéletessége által a közönség szeretetébe férkőztek be ezek a képek. Példa rá a Korona filmgyár ma vetítésre kerülő háborus képe. Ez a tökéletes művészettel megkonstruált film egy költött alaknak háborus élményei, amely alkalmat nyújt arra, hogy ellátó lélekzettel bevöljünk huszárjaink vitézségeért, hogy részvéttel kíséjük el hőseinket nyugvó helyre, hogy meglássuk, mint állnak sziklaszilárdan ércfalaként a nyílt ütközetek golyózáporában és mint szenvedik el a nélküldözések mártíriumát a lövészárkok odvájában. Ez a film nem nekünk készült magyaroknak, ennek hivatása lesz beárni az egész művelt Európát, hirdetni a magyar nemzet paratlan csodaserejét, csodatetteit; hirdetni, hogy a magyar nemzet megbecsül minden csep vért, melyet a szent hazarögök oltalmában nagy szövetségeseinek tiai hullajtottak. — *Svengáli* fantasztikus bűnügyi dráma az „Uránia” legközelebbi újdonsága.

* A Solymosi képvásár bezárása. A Solymosi-féle képvásár, mely a legismertebb magyar festőművészek több, mint 300 képét tartalmazza, e hó 15-én okvetlenül zárul. A kiolcsón akar állandó műbecsoszal bíró, eredeti képekhez jutni, használja fel a rendelkezésre álló rövid időt a vásárlásra.

VÁROS ÉS MEGYE

Megjött a város lisztje. A Haditermény Részvénytársaság utaltványára az aradi malmok ma nyolc vagon lisztet szolgáltatnak ki a városnak. A polgármester úgy intézkedett, hogy hat vaggont a viszontelárusítók közt osszanak szét, két vagon pedig a városi üzleteknek jut tartalék gyanánt. Tehát az egy-két napig tartott zavar ezzel megszűnt. Itt említjük meg, hogy a kenyér és lisztjegyek szétosztása ma befejeződött. Azonban minthogy a Kasza-utcai, Rákóczi-utcai és Süveg-téri kioszto helyeken nem volt elég negyedik hétre szóló utaltvány, a tanács intézkedésére azok, akik ilyeneket most nem kaptak, március 20-ika körül újból jelentkezzenek és a hiányzó jegyeket átvehetik.

Megvesztegetett katonai raktárkezelő.

— Kabarékban elmulatott ezresek. — A hadosztálybiróság tárgyalása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, március 9.

Az aradi-úti tüzérlaktanyában, ahol most a temesvári haditörvényszék tartja főtárgyalásait, tegnap reggel a mulató Nagyvárad éjjeli életének tipikus alakjai adtak egymásnak találkozózt. Kabaréénekesnők, éjjeli pincérek, tüzlegények és kávéházi felirónok, markőrök és muzsikus cigányok jelentek meg a haditörvényszék főtárgyalási termének várószobájában és ezen a képen végigtekintve, senki sem hitte volna, hogy ebben a keretben komor kép diszeleg. Komor képe azoknak a hadseregszállítások körül történt visszaéléseknek, amelyek csak most, hosszas vizsgálat után kezdenek úgy a katonai, mint a polgári fórumok előtt teljes hullámszásukban kibontakozni.

A tegnapi haditörvényszéki főtárgyalás során Dénes Lajos 101-ik gyalogezredbeli címzetes szakaszvezető volt a vádlott, aki egyik érdekes főszereplője volt azoknak a visszaéléseknek, amelyeket annak idején a Wechsler és társa hadseregszállító cég a katonai kincstár kárára elkövetett.

A főtárgyaláson Keller József őrnagy elnökölt, a főtárgyalást Popovits János dr. hadbíró főhadnagy vezette. A vádat Csillag Róbert dr. főhadnagy, katonai ügyész képviselte, a vádlottat Tárnoky Béla 46-ik gyalogezredbeli főhadnagy védte. Szavazók Polacsek Armin dr. főhadnagy és Gerster Jenő hadnagy voltak.

(Hamisított kávéért percent.)

Dénes Lajos, aki katonai szolgálatának megkezdése előtt Orosházán kereskedősegéd volt, szakérteelménél fogva a katonai étkezde élelmiszerraktárának átvételre teljogosított kezelője lett, amikor az élelmészeti alriszt bevonult. Dénes, aki azelőtt magánlakásban szerény, józanéletű volt, új tunkciójának kezdete után Nagyvárad éjjeli életének egyik bőségesen, pazarul költséges, közismert alakja lett, aki néhány száz koronának oda nézett. 1915. április havában a katonai hatóság letartóztatta a vidáméletű Dénest, aki ellen a leg súlyosabb vádak merültek fel. A szakaszvezető az állam megkárosításával óriási magánjövendelmet biztosított magának. A vádirat szerint több rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélést követett el az által, hogy a Wechsler Adolf és társa cég által szállított hamisított és értékükben mesterségesen csökkentett élelmiszerek és tüzszereket, azok minősége és súlyának megvizsgálása nélkül átvette és ennek ellenében meg nem engedett díjazásokat fogadott el. A másik vád Dénes ellen az, Deutsch Benjámin pékmestertől, Oláh Ferenc hentesétől és a városi központtól megvesztegetés számbamendő, meg nem engedett jutalmakat fogadott el szolgálata teljesítése közben, bár ezekben az esetekben a katonai kincstár károsodása megállapítható nem volt.

Dénes Lajos bizonyos tekintetben beismerte, hogy kapott pénzt a Wechsler és más cégektől, de nem annyit, amennyit terhére róttak.

Az elnöknek arra a kérdésre, hogy követte el a szállító cég a visszaéléseket, amelyek előtt a vádlott szeméthynt, ez azt válaszolta, hogy a kávé vizeték, de csak a porított kávé lehűtés végett. A sátrányt nem ellenőrizhettem, súlyra pedig mindig kipróbáltam a csomagokat és nem észleltem hiányt.

Nem tagadom, hogy kaptam pénzt a Wechsler cégtől, de csak azért, mert számláikat hamar érvényesítettem és már előre jeleztem nekik a következő hónapok szükségleteit. Így abba a helyzetbe jutottak, hogy idjekorán gondoskodhattak áruk beszerzéséről.

— Mennyi volt a Wechsler cég havi számlája?

— Lehetett úgy 32—34 ezer korona havonta.

— Ez tehát öt hónap alatt, amíg ön kezelte a raktárt, mintegy százötvenezer korona. Ön ebből az összegből állítólag percentet kapott?

— Nem kaptam!

Ezzel véget ért a kihallgatása a vádlottnak, aki még arra a kérdésre, hogy miért tett beismerő vallomást a katonai vizsgálo-bíró előtt történt kihallgatásakor, azzal felelt, hogy: *pofozták a detektivek!*

(Vallatás pofonokkal?)

Az első tanu lovag Bialoszkurszky Géza detektív csoportvezető, aki annak idején kihallgatta Dénest.

— A vádlott — mondja a lovag — már mint letartóztatott került hozzám rendőri előnyozásra és ennek a során oly sok terhelő bizonyíték gyűlt egybe, hogy ez nem volt egyszerű megvesztegetés, hanem a legocsmányabb büntetőeljárások egyike. Míg kint a harcmezőn ezek és ezek ontják a vért a házáért, ez a megátalkodott gonosztévő idehaza ezrekre menő oly visszaéléseket követett el, amelyekből kitűnik, hogy a kincstár kárára mily horribilis, százszázalékosra menő haszna lehetett a kereskedőnek, aki vesztegetett. Elmondja aztán a detektív, hogy a bíróság előtt bünyelként fekvő postatakarékbetéti könyvön kívül az ő telefon utasítására az orosházi esendőrség még két takarékpénztári könyvet foglalt le Dénes apjánál. Ezek is több ezer koronáról szóltak.

Keller őrnagy: Tanu ur vádbeszédét tart... Méltóztassék a tárgynál maradni...

Popovits dr. főhadnagy: Vádlott azt állítja, hogy tanu ur őt pofozta a vallatás során.

Bialoszkurszky lovag egy hirtelen mozdulattal a vádlott felé fordul, de aztán lecsillapodva jelenti ki:

— Sajnálom, hogy e helyen íyet állítottak a nevemmel kapcsolatban. Nekem az igazság felderítéséhez vezető utat egyengetni volt a feladatam és nem vallomásokat kieroszakolni. Egyebekben hatóság előtti rágalmozás miatt vádat emelek a vádlott ellen.

Tárnoky főhadnagy: Mindenesetre méltóztassék lovag ur, bizonyos dolgokat a vád képviselőjére bízni.

Dr. Popovits: En határozom meg a kereteket, amelyekben a tanu vallomás mozoghat. Abba semmi sincs, ha a tanu impresszióit mondja el. A bíróság ezektől teljesen függetlenül fog mérlegelni...

(A szállító cég visszaélései.)

A következő tanu Spitzer Armin, a Wechsler cég üzletvezetője. Azt tudja, hogy az örölt kávé a cég Frank-kávé a cikoríával kevertette, de arról nincs tudomása, hogy ebből a kevert kávéból szállítottak-e a katonai élelmésznek.

Liebermann Emil szintén a Wechsler cég alkalmazottja. Most katoná. Annak idején beismerte, hogy a visszaélésekről tudott. Most semmire sem emlékszik, mindent letagad, még pedig olyan szívósan, hogy a tárgyalást vezető főhadnagyot elhagyta a türelme. Az asztalra csapott.

— Hát azt hiszik, hogy itt babra megy a játék? A vizsgálóbíró előtt tett vallomását itt leakarja tagadni? Figyelmeztetem, hogy hamis tanuzásért le fogom tartóztatni, ha itt hazudozik!... Tehát mit mondott önnek Kurländer Jenő a Wechsler cég vezetője?

A tanu: Azt mondta, hogy ne valljak ellene.

Goldmann Samu és Csillag Béla ugyan csak a Wechsler cég alkalmazottjai vallják, hogy tudnak az üzletben történt hamisításokról és tudják azt is, hogy a cég pénzt, ajándékokat küldött Dénesnek, akit Kurländer Jenő többször vendégül is látott.

Ezek kihallgatása után Keller József elnök délután egy órákor a főtárgyalást más napra halasztotta.

Sikkasztás vádja alól felmentett hadapród tüzemester.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, március 9.

A Szoták Arpád hadapród tüzemester ellen sikkasztás miatt folyamatba tett bűnygyben, amelyről az Aradi Közlöny már részletesen beszámolt, a haditörvényszék tegnap reggel nyolc órákor folytatta a főtárgyalást, amelynek során Popovits György százados folytatta a vallomását. Ebből kitűnt, hogy a letéteket annak idején a lehető legrendetlenebbül kezelték a csapatkórházban, azok mindenki számára hozzáférhetőek voltak és maga a tanu is hangsúlyozta, hogy a letétek és értékek eltűnése nem feltétlenül Szoták Arpádot terhelik.

Erre felállított Csillag Róbert dr. katonai ügyész és vádbeszédében kifejtette, hogy a letartóztatott bizonyítási eljárás egyáltalán nem igazolta a vádat, csak azokba a szabálytalanságokba és rendtelenségekbe engedett betekintést, amelyek a csapatkórházban uralkodtak. A bizonyítási eljárás a maga teljes tárgyi bizonyíték hiányával tarthatatlanná teszi a vádat és azt elejti, annál is inkább, mert vádlott beismerő vallomását igazoltan visszavonta és így a beismerés sem szolgálhatott a vád fenntartásának alapjául.

A katonai ügyész vádbeszéde után a haditörvényszék rövid tanácskozássra vonult vissza, amely után Popovits dr. főhadnagy, főtárgyalást vezető hadbíró kihirdette az ítéletet.

A haditörvényszék Szoták Arpád tüzemestert a vád és következményei alól felmentette.

Az ítélet kihirdetése után Szoták Arpád meghatóttan mondott köszönetet a haditörvényszék ítéletéért, majd amikor utasították, hogy most már jelentkezésük csapatánál, katonás jelentés formájában monddta:

— Alázattal jelentem: haladóktalanul harctéri szolgálatra jelentkezem!

A bíróság tagjai és a jelen volt tisztak melegen szorították kezét Szotákkal, aki sietett, hogy megőlelhesse aggódva rá várakozó édesatyját.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír-lap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katoná olvassa.

Franciaország vére patakokban folyik Angliáé csak csepeg.

— Mi Németország oélja? — Franciaország 2-300 négyzetkilométerrel kisebb lesz. — Moraht őrnagy a verduni harcokról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 9.

A verduni harcokról Moraht őrnagy a Berliner Tageblattban a következőket írja:

Sokat találgatják, hogy mi fog történni Verdunnál a valószínű, hogy ugyanúgy lesz a dolog a consenvoye-azannes-i áttöréssel is, mint a múlt év májusában, amikor Nyugatgaliciában az oroszok előretolt állásait Tarnow és Gorlice között áttörték. Akkoriban már bennük hitték Ausztria-Magyarországot s nem hitték az oroszoknak, amikor Limanowának már holtak hitték ősei egyszerre oly hihetetlenül mozgékonyak bizonyultak. Ugy látszott, mintba világra járta volna át a Beszkidéket és a Kárpátokat őrző császári és királyi frontot, oly viharosan, oly feltartóztatlanul hangzott a turrá és az éljen az orosz árkok között. És Mackensen elővarázsolt hadserege ép oly zajtalanul és észrevétlenül gyülekezett Morvaországban és Sziléziában, mint most támadó seregünk a Maas melletti Dun területen.

Utólagosan ugyan az oroszok szerették volna elhítni a világgal, hogy előre látták a végsőket, ép úgy, mint most a franciák azt mondják, hogy támadásunk egy igen természetes kísérlet arra, hogy a német birodalom hangulatát emeljék, ezek azonban haszontalan kifogások. Mindkettőt meglepetés érte. Nyugaton a nagy győzelmi beszédek mámorától elvakítva, keleten akkor a vérszegénység állapotában, mert a császári és királyi hadsereg megfélemedve még önmagáról is, hűséggel kaszált és vágta az orosz milliókat, a példátlanul álló, majdnem egy fél évig tartott kárpáti csatában.

Mi lesz most? Ezen tőri az ellenség a fejét. Ép oly felesleges elhítni vele, hogy a nyugati harctéren egy felette súlyos döntés áll küszöbön, mint megnyugtatót afelől, hogy mi meg volnánk elégedve azzal, ha országukat két-háromszáz négyzetkilométerrel megszükitenék. Hadd találgasson. Hadvezetésünk néhány nappal ezelőtt ugyancsak az ellenségre bízta a találgatást. Igen okosan nemcsak az áttörési szakaszt helyezte irtózatosságyútüz alá, hanem Verdun körül az egész terepet pokoli tűzzel öntötte el. Hová vigyem a tartalékjaimat? — kérdezhetné Humbert tábornok számtalanszor a haditanácsban. Valószínűleg rossz helyre dirigálta őket. Szerencse kell a dologhoz, nekünk szerencsénk volt és áttörtünk. Azonban azt hisszük, hogy a szerencse állandóan zászlóinkhoz csatlakozik és minthogy szabad biznunk seregeink derekaságában, a szerencse szárnyán, amelyről Moltke azt mondta, hogy csak a derékhoz szegődik, egy bizonyos idő múlva jó mélyen bent leszünk Nyugaton.

Nem akarjuk mi most a francia hadvezetést azért gunyolni, mert nem volt hadiszerencséje. Ez nem is felelne meg a nagy harc komolyságának. Azt látjuk, hogy a Verdunnál harcoló unokák messze tulszárnyalják az apákat, akik Metznel harcoltak. Olyan ellenség ez, amellyel ósaszemerni a kardot, nagy harci dicsőség. És amennyire kitűnően vereszkedik az ellenség elit-serege, oly szomorúra nézve, hogy hiába küzd, mert ez a mi szent meggyőződésünk. Miért? Mert Franciaország vére ömlik, Angliáé csak csepeg.

Amikor legutóbb arról írtam, hogy Anglia nem indít támadást a francia front tehermentesítésére, két nap múlva megindult az angol offenzíva. De csak a látszat kedvéért. Mert amit áldoztak és amit tettek, nem felel meg az angol miniszterek achilleszi beszédeinek. A Bastion-t visszatoglalták a brittek, a Labassea csatornánál eredménytelen közelharcok voltak, Vermelles-nél az angol gyalogságot kisebb támadásokkal megverték. Akik ezeket a sorokat olvassák, valószínűleg aggódnak, hogy én most az angoloknak valami titkot árultam el és el vagyok rá készülve, hogy névtelen leveleket kapok, hogy amikor minden kockán forog, akkor én az angolokat kitanítom arra, hogy gyalogságukat tegyék egyenértékűvé a mieinkkel.

Ezek az aggodalmaskodó kávéházi harcok nem sejtik, hogy milyen ég és föld közti különbség van a német és az angol hadsereg gyalogságának győzni akarása között. Ez az ép, amit nem lehet elővarázsolni. A számot odaát felszöktethetik, amint azt Oroszország egész a kimerülésig meg is tette. Emberek hullámokat kergetnek frontunk ellen és helenként be is hatolhatnak, de azt áttörni, felgöngyölni, azt üldözni, ez nem sikerül az önkéntes hadseregnek soha. Olyan diadalmenetet, mint amelyet a mieink a Dunajectől a Nyemongig, a Dunától az albániai Alpokig megjártak, ép oly kevéssé tudja az angol gyalogság megérinteni, mint ahogy a stratégia torostyánjával érdemtelenül koszoruzott Wellington sem csinálta meg. Egy Blüchernek, egy Gneisenauknak kellett jönnie és ami mögöttük dühögött, ami tuskén-bokron elr és mindig előre utat vágott magának az a porosz, hannoveri, nassauai gyalogság volt, nagyszakállu népfelkelők és fiatal gyerekek. De a hazáért küzdöttek, hogy az ne kerüljön újra nyugati rabsozogatásba. Ugyanazért, ami a mostani hőseinket lelkesíti. Tebát semmi gond. Anglia nem dob bennünket vissza a Rajnán túlra.

A francia hadvezetés főiglyelmét most a Verdun köré csatlakozó állásainak veszélyben lévő szárnyaira fordítja. Az Argonneokban támadást rendelt el. Azonban március másodikán és harmadikán ez a tapogatózó taktika eredménytelen maradt. Nem is volt nehéz visszautasítani. Azt várva, hogy a németek Metz, Thiaucourt és St.-Mihiel irányából támadnak, a francia ütegek tömegesen szórják a muniókat a felvonulási utakra és pályaudvarokra. Orjngve lövik a Champagne-ben árkaikat és tartalékjainkat. De ebben nem láthatunk egyebet, mint aggodalmas tapogatózást az iránt, hogy honnan és merről jön a „dühögő” támadás. Azt hiszem, hogy emez események mögött nincs francia offenzíva terve, mert különben azt kellene tartanom, hogy az ellenség semmit sem tanult ennek a háborúnak történetéből. 1915. áprilisában Joffre verduni frontunk ellen erős offenzívát kezdett, amely sok hétig tartott és eredménytelenül végződött. Ugyancsak a múlt év tavaszán mindent elkövetkez a franciák, hogy a st.-mihieli német hidtöt, amely angyi bajt okozott nekik, szérobanták, de a vitéz bajorok nem engedtek. Nagy tömegeket mozgattak, vérztek és megsemmisültek. A német kéz azonban a

Maason innen maradt, hogy később üssön le. Azt hiszik taán, hogy most kideríthatják azt, amit annak idején abba kellett hagyniok? Feltételezik rólunk, hogy az időt kihasználatlanul hagytuk?

Az a nyugati frázis, hogy Németország kimerül és megbénul, meghalt. Ellenben a mi offenzívánk teleledt. Vajon most kezdődik-e ez, vagy pedig további ugrásra készül, ez a mi titkunk. Mindkét esetben bizalommal kell viseltetnünk hadvezetésünk methodusa iránt, amely abból áll, hogy lehetőleg kis áldozatokkal messze célokot érjen el. Azt hisszük, hogy Clausewitznak van igaza és a nyugati háboru teljesen megfelel a német politika céljainak és hogy a politikai háboru eszközeihez var mérve.

Amerika fegyverkezése.

(Az Unio flottája legyen az első a világon. — Wilson és Roosevelt.)

Newyork, március 9.

Wilson első beszédei után, amelyeket választási körútján Amerika fegyverkezéséről mondott, egy amerikai újság ezt írta:

— Még csak egy-két lépést kell tennie mint Rooseveltt tér vissza.

Most pedig már az a helyzet, hogy Wilson tovább ment, mint Rooseveltt. Legutóbb st.-louisi beszédében a hirtelenlül háborus kedvüvé változott elnök már azt mondta, hogy meggyőződése szerint az amerikai flottának kell a legnagyobbnak lenni a világon. Amerika fegyverkezési tervei során mostanáig az angol flottával való verseny kérdése alig került szóba. Általában az volt a felfogás amit Rooseveltt is hirdetett, hogy Amerikának konfliktusa Angliával egyáltalán nem vehető számításba s azért elegendő, ha az amerikai flotta csupán a második helyre törekszik. Wilson most egyszerre kidülleszti a mellét s azt hirdeti, hogy az amerikai flotta legyen a legelső.

Lehetséges, hogy Wilson nem gondolkodik olyan harciasan, ahogyan beszél. Azt látta azonban, hogy ünnepélyes jagyzékei és elvi kijelentései a választási harcban nem elegendők, pedig második elnökségét minden áron meg akarja szerezni. Rooseveltt is ugyanerre törekszik, csak hogy a két férfinnál egészen másképen áll a dolog. Wilson három esztendővel ezelőtt a homályból jutott magas állásra s nem olyan fából van faragva, mint versenytársa. Ebben a harcban alkalmazkodnia kell a körülményekhez s így ellentétbe kerül azzal a sajtósággal és patósszal, amely benne megtestesült.

Az amerikai közvélemény Rooseveltnél, aki a brazíliai őserdőkben csatangoi, folyót fedez fel és egy héten egy feltucat oroszánt öl meg, természetesebbnek látja, hogy az elnökségre törekszik. Energiája és felhasználatlan ereje mind a politikai aréna felé sodorját. Emellett egyre több amerikai polgárban merül fel a kérdés, vajon az elmúlt év diplomácia nehézségeit Rooseveltt módszerével nem könnyebben lehetett volna elhárítani.

Kétségtelen, hogy Wilson politikája a múlt év nyarán népszerű volt, de azóta sokat változott a helyzet. S bizonyos, hogy Rooseveltt kezdettől fogva elítélte Wilson huza-vonára hajló és halogató politikáját. Wilson szemlélődik és megvárja, mi történik és csak azután keres utat, Rooseveltt pedig nem této-vazik, hanem nyomban eszelepszik, mihielyt a dolgok erre megértek. Az amerikai polgár már jobban bízik Rooseveltt energiájában, mert kevésbé veszedelmesnek tartja.

Tengeralatti háboru a nemzetközi jog szerint.

— A német válaszigyzék. — Grey fenyegeti az Uniót. —

Távriani tudósítás.

Washington—Berlin, márc. 9.

Washington. A Reuter-ügynökség jelenti: Bernstorff nagykövet új, terjedelmes emlékiratot nyújtott át Lansingnak a tengeralattjárók kérdéséről, elpanaszolván, hogy Anglia kihasználja Amerika magatartását a felfegyverzett kereskedelmi hajóit utasítja, hogy a tengeralattjárókkal szemben támadólag lépjenek fel. Az emlékirat elismeri, hogy a nemzetközi jog a tengeralattjárók alkalmazása tekintetében nem tartalmaz előírásokat. Felajánlja, hogy a jövőben a buvárhajókat a nemzetközi jognak a háboru előtt érvényben volt elvei szerint fogják használni, ha azokat Anglia is tiszteletben tartja.

Wilson politikája a békéé.

Hága. A legutóbbi angol jelentések az bizonyítják, hogy Wilson elnök csak úgy tudott relatív győzelmet aratni, hogy biztosította a szenátust arról, hogy ha politikáját támogatják, akkor nem kerül háborúra a sor, sőt az ő politikája a békét biztosítja. Eppen az utolsó napok eseményei bizonyítják, hogy az amerikai nép mennyire kívánja a békét. Természetes, hogy az angol sajtó az amerikai szenátus szavazását Anglia fényes diadalának igyekszik feltüntetni. Angol ügynökök Morgan vezetésével nagy tevékenységet fejtenek ki újabb és újabb hazugságok terjesztésével.

Grey és a felfegyverzett hajók.

Washington. Sir Edward Grey hivatalosan közölte az amerikai kormánnyal, hogy Anglia nem fogja tűrni, hogy Amerikában elfítsák, vagy akár csak óvják is az amerikai polgárokat a felfegyverzett semleges személyszállító hajókon való utazástól, mert a mai viszonyok között az Amerikai Egyesült Államoknak nem szabad kétségbevonniuk Angliának azt a jogát, hogy megfelelő intézkedéseket tegyen az önvédelemre, hiszen a szövetségesek témérdek gőzöst vesztettek, tehát egyenesen kötelességük kereskedelmi hajóikat felfegyverezni.

Az angol külügyi államtitkár kifejtette azt is, hogy egyenesen az Amerikai Egyesült Államok semlegességének megszegése, ha Amerika hivatalosan tűri azt az agitációt, amely egy hadviselő állam érdekében a semleges hajók felfegyverzése ellen megindult, tehát az angol kormány elvárja, hogy az amerikai kormány ennek a mozgalomnak gátat fog vetni.

Az amerikai figyelmeztetés.

Bécs. A Wiener Allgemeine Zeitung jelenti: Értesülésünk szerint az amerikai kormány vonakodik utleveleket kiállítani az Unió polgárai számára a hadviselő államok felé. Ezt az elhatározást az az okolja meg, hogy az amerikai polgárok csak akkor léphetnek a háboruban lévő országok területére, ha bebizo-

nyítják, hogy a leghalaszthatatlanabb, legfontosabb érdekek kényszerítik őket az utazásra. A lap megjegyzi ehhez, hogy az utlevelek kiadásának megtagadása nehezen egyeztethető össze azzal, hogy Wilson vonakodik eltüntetni az amerikai állampolgárokat a felfegyverzett gőzöskön való utazástól.

Jelenet a pék-bolt előtt.

(A részeg szónok. — Beretz Ferenc rendőrkapitány közbelepeése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 9.

Arad város törvényhatósági bizottságának közgyűlésén tegnap Kiatzig János főispán az jelentette ki, hogy Aradon a kenyér mizéria nagyobb mértékben van meg az erről a témáról lábrakelt hírekben, a kávéházi beszélgetésekben, mint valóságban. Hogy a főispánnak mennyire igaza volt, azt bizonyítják a mai nap eseményei, amelynek leírását egy teljesen megbízható szemtanúnak, Beretz Ferenc rendőrkapitánynak előadása alapján a következőkben mondjuk el:

— A közönség a mai nap folyamán is nagy tömegekben keresie fel a péküzleteket, hogy kenyeret vásároljon. A kenyérhiányról elterjedt hírek következtében természetesen a közönség ismét abba a szélsőségbe esett, amit már annyiszor tapasztaltunk a háboru folyamán, ha valahányszor valamely élelmiszerről nincsenek olyan bőséges készletek, mint azt a közönség gondolja. Megostromolja a kereskedőt az élelmiszert, melynek árát saját kárára ezzel felverni igyekszik. Így volt ez ma a kenyérről is, mert mindössze csak arról volt szó, hogy talán a reggeli órákban nem volt olyan mennyiségben a kenyér, mint az rendes körülmények között lenni szokott. A pékboltok előtt a közönség összegyűlekezett, megbeszélte az eseményeket és természetesen, mint minden csoportosulásnál, itt is csakhamar a szóvivők rákapták a tömegre kényszeríteni a maguk feltogását és bőségségüket, amelynek a kiúja az, hogy ők ezt mind jobban tudják megcsinálni, mint ahogy ezt a hivatalokban csinálják. Nem nehéz a suggesztőre hajó tömeget felingerelni és hangulatba hozni. A rendőrség számolt is ezzel a körülménnyel, mert utasítást adott az utcán szolgálatot teljesítő közegeinek, hogy ahol csoportosulást látnak, ott magyarázzák meg a legudvariasabb formában, hogy az utcán való ácsorgás a helyzetet nem változtat; a hatóság minden intézkedést megtett és egy-két órán belül lesz bőségesen kenyér Aradon.

— A déli órákban történt, hogy a Forray-utca és a Thököly-tér sarkán lévő egyik kenyérráruzó üzlet előtt szintén csoportosulás volt és a tömegben egy ittas ember vitte a szót. Valósággal izgatta a körülállókat és a helyzet veszedelmessé válhatott volna, ha a rendőr oda nem lép a hangos emberhez és meg nem inti. Ez azonban eredménnyel nem járt. A szónok a tömeg helyeslése által buzdítva, egyre agresszívabb lett és mikor a rendőr arra szólította, hogy igazolás céljából menjen vele a városházára, ellenszegült. A rendőrnek cselekednie kellett és ezért karján

fogta az ittas embert, aki azonban még most is ellenállott, rug-kapálózott és természetesen kész volt az utcai botrány, amelynek láttára körülbelül négy-öt száz ember csődült össze.

— Két katona, az egyik egy tizedes, a másik szakaszvezető erre haladtában szem- és fültannja volt ennek a jelenetnek és a szakaszvezető nyomban bíról lépett közbe és rá szólít a rendőrrre, azt követelve, hogy a kenyeret vásárló közönséget ne bántsa, mert az jogosan ilyen hangos és valósággal a hatóság intézkedése ellen hangolta a közönséget. Ebben a pillanatban értem a helyszínre és látva a helyzetet, amelyet pár pillanattig figyeltem, nyomban intézkedtem, hogy készütség rendelkezés ki, mely a katonai hatóságnál igazoltassa a szakaszvezetőt.

— Ha tehát a közönség a maga helyzetét ilyen utcai tribunok szájhóskódése által félrevezelve, még súlyosbítja, akkor a kis baj óriásira növekedik és nyugodt megfontolással megoldható kérdések is elmérgesednek és ennek csak a közönség látja a kárát.

Büntetik

aki nem támogatja a rendőrt.

(Diktatura közigazgatási formában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, március 9.

A fővárosi rendőrség, amely éppenséggel nem volt népszerű a háboru előtt, nagy tekintélyt szerzett s ami fő, szeretetet keltett maga iránt a háboru alatt. A rendtartás nehéz munkája egészen a rendőrségre nehezedett s emellett ráért arra, hogy az élelmiszerráruzókat ellen harcot kezdjen. A rendőrség működését a legnagyobb szimpátia kísérte, mert minden lépése a köz érdekében történt. Örömdetes dolog ez, nemcsak magukért a tényekért, hanem azért is, mert ha a rendőrség és a közönség érzéileg közelebb jutnak egymáshoz, ennek az egész város közbiztonsága és rendje látja a hasznát.

De a közönségnek ezt a méltán megszerzett szimpátiáját nem szabad elveszitenie a rendőrségnek azzal, hogy tulzásba viszi a dolgát. Most az a hír járja, hogy a rendőrség a legutóbb történt két rendőrgyilkosság esetének kapcsán mozgalmat indít, hogy a rendőr intézkedésébe való beleavatkozás ne kihágás, hanem vétség legyen, azonkívül a rendőrnek joga legyen felszólítani a közönséget, hogy támogatassa munkájában s ennek megtagadása — szintén vétség. Ilyen reormról még csak beszélni sem helyes. A rendőrség tulzásba viszi a maga dolgát, ha ilyen akciókat tervez, mert hiszen itt már egyenesen közönségtelenes tervekről van szó. A rendőrnek nem lehet akkora hatalmat adni a kezébe, mint egy diktatorknak, eltekintve attól, hogy az ilyen rendelkezésekkel több rosszra vezetne, mint jóra. Ne tévessze meg a rendőrséget a közönség mai szimpátiája, mert ez a szimpátia a barátának és a támogatójának szól, de nyomban eltűnik s a legnagyobb ellenségeskedéssé fajul, minhelyt a rendőrség urrá akar lenni elevenek és holtak fölött.

Ebben a kérdésben Markovics Ince főkapitány-helyettes a következőket mondotta.

— Nincs tudomásom arról, hogy a minisztériumban ilyen kérdésekkel foglalkozzanak. Az bizonyos, hogy így, ahogy van, nem jó. A szolgálati s a szervezeti szabályzatot gyökeresen meg kellene változtatni, mert már elavult. De ennek megváltoztatása nem

lehet elhamarkodott munka. Komoly és hozzáértő szakembernek alaposan kell dolgoznia ezen a reformon s ezzel egyidejűen több törvényt is revízió alá kell venni. A rendőrt most le kellett tartóztatni, mert a szabályzat azt mondja, hogy a revolvért csak akkor használhatja, ha testi épsége vagy élete forog veszedelemben. Abban az esetben, ha a rendőr ott hagyja a kardját és elszalad, megmenthette volna az életét. De, ugyebár, hogy lehet akkor a rendet föntartani, ha ilyen esetek megtörténnek? Miért van a csendőrnök tekintélye? Azért, mert több szabadsága van a fegyver használatára. A városban ez nem lehet így s mindig vigyázni kell arra, hogy ártatlan ember ne szenvedjen. A közönséget is hozzá lehet szoktatni a nagyobb rendhez és fegyelemhez, de ez idő kérdése, még pedig meglehetősen hosszú idő.

Belső válság Itáliában.

(Salandra állása megrendült. — Zupelli hadügyminiszter lemondása. — Mit ígért Anglia Olaszországnak.)

Magyarországról.

Lugano—Bécs, március 9.

Lugano. Itália politikai köreiből nagy nyugtalanság van. Az a meggyőződés, hogy a belső válságot csupán ideiglenesen intéztek el. Salandra állása megrendült. Megmarad ugyan a kabinetben, de csak azért, mert senkisémet várta el a teletőseget.

Lugano. A Popolo d'Italia szerint olasz parlament-körökben úgy hírlik, hogy Zupelli hadügyminiszter lemond. Zupelli egy képviselőkből álló csoportnak, amely neki egy emlékiratot nyújtott át, azt válaszolta:

— Ezen ügyvel majd utódom fog foglalkozni.

Hír szerint Altieri tábornok lesz az új hadügyminiszter. Zupelli azért mond le, mert régi egyenetlensége Cadornával most már akutjá vált.

Lugano. Zupelli beadta lemondását.

Róma. A király egy óráig tanácskozott Sonninoval. Sonnino ezután Salandraval tanácskozott, majd a hadügyi, a tengerészetiügyi s a többi miniszterekkel. A király Marcorát, a kamara elnökét is fogadta.

A The English Review folyóirat februári füzetében Seton-Watson, az ismert angol titkos ügynök, aki rövid idővel ezelőtt nyíltan hirdette Ausztria-Magyarország megsemmisítésének programját, most „Sir Edward Grey fiaskója” című cikkében érdekes leleplezéseket közöl:

— Es a miniszter — írja Seton-Watson — nem tartja meg azt a nyomatékos ígéretét, hogy a parlament nélkül semmitéle egyezséget nem fog kötni. Az ententenak 1915 április 27-én Olaszországgal való szerződését a parlament nélkül nemcsak megkötötték, hanem alá is írták. Ez a szerződés, melyet Seton-Watson külön szerencsétlenségnek tekint, Olaszországnak biztosítja Dél-Tirolon, Görzön és Trieszten kívül a Juli-Alpokot majdnem Fiuméig, egész Isztriát a szigetekkel együtt, a dalmát partot és a szigeteket, a Dráva és Spalató között lévő területet, melyen 700.000 szláv lakik, akik között a szerb-hervát mozga omnak mély gyökerei vannak. Mivel Grey Olaszországnak, mely-

nek Dalmáciára csak épen olyan joga lehet, mint Németországnak Belgiumra, ezt az ígéretet tette, ezzel kirántotta a brit program alól a falajt s megfosztotta attól az erkölcsi alaptól, hogy Németországnak Belgium meghódítására irányuló igénye ellen tiltakozzék. Grey természetesen nem egyedül bűnös, osztozkodnak bűnében Delcassé, Izvolszki és Szasszanov is. Grey balkáni politikájában úgy viselkedett, mint az a gyermek, aki a kockajátéknál a hamis kövek után nyúl. Soha sem értette meg a Balkán jelentőségét az angol politikára s az európai háborúra. Atengedték a Balkánt Oroszországnak, s az oroszoknak a szláv dolgokban való hihetetlenül szűk látókörénél fogva végzetessé vált.

New-York bombázása.

(Hogy éi most Amerika. — A „Moloch”. — A lelki csók. — Tánc es mozi a templomokban.)

Az Aradi Közlöny újságírója.

Bécs, március 9.

Radvan Kázmér dr., a regényes életű bécsi színész, Odilon Helén férje, aki Bécsben szügesziós mutatványával tette magát ismertté, pár nappal ezelőtt érkezett vissza az Egyesült-Államokból, ahol több mint egy évet töltött. Egyik bécsi lap munkatársa előtt Radvan dr. igen érdekes dolgokat mondott el az Egyesült-Államokban szerzett tapasztalatairól.

Amerikában — mondotta Radvan — épp úgy nem hever a pénz most az utcán, mint nem hevert béke-időben. Csak egyes hadseregszállítók csináltak pompás tüzeteket, az amerikai polgárok többsége azonban édes-keves hasznat húz az európai háborúból, sőt anyli a konkurenciát, amely nagyobb, mint ezelőtt. Egy operaénekesnő ismerősöm — Németországban nagyon jóhangzú neve van — hosszú időn át még heti 50 dolláros szerződést sem tudott itt kapni. Egy kiváló német muzsikust a jószívű emberek mentettek meg az éhhaláltól. Az amerikaiak most nem sokat törődnek a művészettel, a színházak gyéren látogatottak s a német színház csak úgy tudta fenntartani magát, hogy hadi ilmezet mutatott be.

Az angol-amerikai színházban jobbra csak olyan darabokat mutatnak be, melyek a háborúval állanak vonatkozásban. Így színre került a „Moloch” című darab, amely a háboru borsalmait esztelte riasztó példaként. A moziban a Vitagraph-társulat szintén háborus filmet mutatott be. Egy idegen hatalom flottája bombázta e ffitmen Newyorkot. A szenzációs látványosságnak persze sok nézője akadt.

Röviddel megérkezésem után Hans Heinz Ewers, a híres német író beszédpárharcot vívott az amerikai Kingstonnal, akinek szimpátiái Anglia pártján vannak. Azok a termek ahol az érdekes vita lezajlott, állandóan zsúfolva voltak s hol az egyik, hol a másik párt szállott sikra szónoka mellett.

Newyorkban tartózkodásom első idejében feltűnő törvényszéki eset volt élénk szóbeszéd tárgya. Egy válóperben a bíró a férfinak adott igazat, ami Amerikában, ahol a nő a férfival szemben annyi előjogot élvez, legálább is meglepő volt. Az érdekes eset a következő: Egy férj válóperét indított a felesége ellen, mert annak egy kellemetlen szokása őt testileg teljesen lerontotta. Ez a kellemetlen szokás a „lelki csók” volt, ami abból állt, hogy az asszony órákon át tartotta ajkát a férfi szájára szorítva, úgy, hogy annak a lélegzete is elállt.

Ezek az órákon át szakadatlanul tartó csókok a férjet valósággal esontvázzá sorvasztották. Erről az esetről hetekig irtak az amerikai lapok.

Igen érdekes lefolyású volt a szuffragettek választási harca is. Számtalan automobilon hajtattak végig az utcákon, többé-kevésbé gyűjtő beszédeket tartottak és mint eszeiősek rohanták meg a férfinépet, amely türelmesen hallgatta lástó érveiket.

Amerikában jelenleg erősen el vannak hanyagolva a templomok. A lelkészek a legkülönbözőbb trükkökkel igyekeznek hívőket verbuválni. A legkedveltebb és leggyakrabban használt eszközök a mozielőadás, de akadt egy templom a Broadway-on, amely minden délután táncmulatságot rendez. Fölöttébb különös látvány, amint az orgona zenéjére vidáman forognak és lejtnek a komor templomban az ifju párok. Közben a lelkész felmegy a szószékre és a rövid szünetben beszédet tart. Azután újra kezdődik a tánc és orgona-zene.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Páris. Gallieni hadügyminiszter miután ingen fontos megbízást vállalt el, otthagyja a hadügyminiszteri széket.

Washington. A kongresszus mindkét házában törvényjavaslatot nyújtottak be, hogy Amerika 1.334.000 löny hadsereget állítson fel.

Athen. Az olaszok Valonánál az első védvonairól a második védvonaira vonultak vissza. Előkészületeket tettek a város kiirtására.

Stockholm. A Rjecsben a kabinet egyik tagja kijelenti, hogy a kabinet és a дума együttműködése teljesen lehetetlen. A dumában a hangulat izzó. Chwosztov belügyminiszter lemondása küszöbön áll.

Kopenhága. A lengyel képviselők felkérték Stürmer orosz miniszterelnököt, hogy a lengyelekre vonatkozó kivételes intézkedéseket vonassa vissza. Stürmer kitérően válaszolt.

— Gyorsmotor a Szegedről Budapestre járó gyorsvonathoz. Március hó 10-től közlekedni fog: 1. Aradról délelőtt 11 óra 48 perckor induló, Szegedre délután 2 óra 42 perckor érkező és Budapest felé a Temesvár—budapesti gyorsvonathoz csatlakozó gyorsmotoros — és 2. Szegedről este 7 óra 25 perckor induló, Makóra 8 óra 46 perckor érkező helyi motoros vonat; ezzel kapcsolatban folyó hó 11-től kezdve közlekedni fog a Budapest felől csatlakozással bíró, 3. Szegedről délután 12 óra 36 perckor induló — Aradra délután 3 óra 37 perckor érkező gyorsmotoros és 4. Makóról reggel 4 óra 09 perckor induló, Szegedre 5 óra 13 perckor érkező helyi motoros vonat. — Az Acsev. igazgatósága ezzel az intézkedéssel ismét bizonyította, hogy a hol a közönség érdekeinek kielégítésére tehet valamit, ott sohase késik, mindig van egy kitűnő eszméje és egy hasznos intézkedése.

— **Fényes Dezső meghívásának jóváhagyása.** Arad város törvényhatósági bizottsága február hónapban tartott közgyűlésén hívta meg a kulturpalota igazgatói állásába Fényes Dezsőt. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége, akihez az határozat hozzájárulás céljából felterjesztendő volt, Varyassy Lajos polgármesterhez intézett és ma érkezett leiratában azt tudatja, hogy Fényes meghívásához a maga részéről örömmel hozzájárul. Az igazgató a tanácsnak szombatán tartandó ülésén teszi le a hivatalos esküt.

— **Adományok.** Lukács Ferenc Repszegről öt koronát küldött hozzánk a vak katonák számára. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **A Hitelbank mérlege.** A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága március 8-án tartott ülésében megállapította az 1915. évi mérleget, mely a *hadiközpontok segélyezésére rendkívül adomány címen a nyereséges veszteségszámlán a terhek közé bealított 1 millió korona levonása után 14,889.284 korona 78 fillér tiszta nyereséget tüntet fel.* A nyereség-átmozatokban rejlő különbözet figyelembevételével az 1915. évi tiszta nyereség az előző évit 607.667 korona 65 fillérrel haladja meg. A nyereség felosztására nézve az igazgatóság elhatározta, hogy a részvényesek folyó évi március hó 18-án tartandó közgyűlésének indítványozni fogja, hogy 1915. évi osztalékul f. é. április 1-től kezdve részvényenként 45 korona fizetessék ki, továbbá, hogy — úgy mint a múlt évben — a rendes tartalékalap javadalmazására 1 millió korona, az intézeti székház értékleírására 1 millió korona fordítsassék s végül 3,053.174 korona 91 fillér — a tavalyi 2,528.186 korona 08 fillérrel szemben — új számlára vitessek át.

— **Laibach légi bombázásánál megsebesült aradi katona.** Néhány nappal ezelőtt tudvalevőleg az osztrák-magyar monarchia nagyszerű repülő gárdája kitűnő eredménnyel bombázta az olaszok legféltettebb városát, Milánót. Erre az olasz hadipilóták Laibach ellen irányították gyilkos bombáik záporát. A hivatalos jelentés annak idején közölte is, hogy Laibach bombázása alkalmával többen életüket veszítették. Mint értesülünk, a sebesültek között egy aradi katona is szerepel. Müller Károly, a Városi kávéház egykori főpincére a laibachi légi bombázás egyik sebesültje. A főpincér már az ésszaki harctéren is volt, majd betegesen kórházba szállították, aztán elvitték az olasz frontra. Aztán mint szakácsot alkalmazták a Laibachban állomásozó egyik ezred tisztí étkezdéjébe és ilyen minőségben tartózkodik ebben a gyönyörű városban. Amikor az olasz repülők barátságosan látogatást tettek Laibachban, Müller Károlyt egy bombázás alkalmán megsebesítette és most kórházban fekszik.

— **Perzsa kormányválság.** Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung jelenti Pétervárról: Teheránból jelentik: A sah a Ferman kabinet lemondását elfogadta s a kabinet eddigi tagjait és ipadart, aki híve az Angliához és Oroszországhoz való közelségnek, bista meg a kabinet megalakításával.

— **A szabor felosztása.** Zágrábból jelentik: A szabor királyi kéziratával elnapolták.

— **Az orosz gabonaszállítás nehézségei.** Kopenhágából jelentik: Az orosz lapok jelentése szerint a gabonaszállítások a legrendetlenebbül folynak és különösen Risztovnál, a Don mellett támadtak súlyos zavarok. Chvoztov tizenhét nagykereskedő cég ellen indított vizsgálatot és ennek során több kompromittáló iratot is elkoboztak. Különösen súlyosan van terhelve egy amerikai magkereskedőtársaság. A gabonakereskedők között nagy rémület van, több letartóztatás várható.

— **Felrobbant orosz löszgyár.** Pétervárról jelentik: A Nyewszky (prospekten lévő) löszgyár felrobbant. Az anyagi kár nagy. A robbanásnak öt halott az áldozata.

— **Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban.** Jó minőségű fehér vagy színes férfi ing darabja 7 korona, egy nyulászór kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 250 kor., gyermek patent és órna harisnyák 150 kor.-tól 3 koronáig. Mezőgazdasági gyönyörű matróz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers seiyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Áruház. 271

— **Papírárubból nagy engedményt nyújt vizontaladóknak Kerpel papirnagykereskedése.** 193

— **Nincs spárgahiány.** Kereskedőinket és mindazokat, akik a spárgahiányt érzik, figyelmeztetjük a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R.-T. pécsi áruosztályának mai számúmban megjelent hirdetésére és ajánlunk a pécsi papirspárga és szákszíneg beszerzését, mert az a kender fonalat teljesen pótolja s jó, erős és olcsó. 16

— **Gyermek-kocsik, gyermek-székek** csak a Fischer nagyáruházban. 10 koronától 150 koronáig.

— **Papirszalvéták** olcsón Kerpelnél. 193

— **Underwood-gépiró és gyorsíró** csak a Zitter és Hollos cégnél, lópostávszemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

— **Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket** vesz Kerpel könyvkereskedése.

Nem érzi jól magát az angol sahí Indiában.

(Forradalmi mozgalmak.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Budapest, márc. 9.

Egy semleges állambeli kereskedő, aki most is, mint béke idején, évenként nagyobb utazásokat szokott tenni s nemrég tért vissza Indiából, egy budapesti napilap munkatársa előtt az angol gyarmatbirodalomban szerzett tapasztalatairól a következő érdekes előadásban számol be.

— **A világháború kitörése óta** eljlesztő módon szaporodnak Indiában a politikai bűntények. A régen parázsló szenvedélyek magas lánggal lobognak s az erőszakkal elnyomott forradalmi elemek igyekeznek Anglia európai szorult helyzetét javukra kihasználni.

Az indiai lapok szenzációs részleteket közölnek a legutóbbi politikai gyilkossági perekről. A közbiztonság a nagy városokban ma már annyira veszélyeztetve van, hogy a kormány — mint azt a Kalkuttában megjelenő „Bengalee” című lap írja — a rendőri szolgálat megerősítését rendelte el. A lap szerint állig fellegyverzett rendőr-patrulok járják keresztül-kasul Kalkutta utcáit. A város különböző helyén alarm-postókat állítanak fel mostanában s a legelső alarm-jelre azonnal tiz-

tizenöt rendőr megy ki a tett színhelyére, sőt legutóbb két páncélautomobilt állítottak be a kalkuttai rendőrség szolgálatába. A rendőrség létszámát különben is szaporították, sőt erőstésükre a 10. Middlesex ezred egy századát is kivezényelték.

Az indiai lapok törvényszéki rovata naponta ad hírt összeesküvés peres tárgyalásáról. A vádlottak padjain százan és százan ültek s bőkezűen osztotta az angol bíróság a börtönt tíz évtől életfogytig.

Szóval Indiában jelenleg nem valami idillikus az állapotok s az angol sahí nem éri már magát oly korlátlan urnak, mint azelőtt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Meghívó.** Az aradvármegyei Vörös Kereszt választmánya 1916. évi március hó 14-én délelőtt 11 órakor a vármegyei házában tart választmányi ülést, amelyre a tagok meghívotnak.

Németország mindent otthon készít.

(A lipcei tavaszi vásár.)

Távírási tudósítás.

Berlin, március 9.

Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt nyitották meg a lipcei vásárt, amely, ha béke idejében a világkereskedelem egyik legjelentősebb eseménye volt, most a háborús időben sem vesztett forgalmából, nagyságából. A vásár ép oly látogatott, mint volt, a vásárlási kedv fokozottabb, mint valaha. A vásár jelentőségéről, a kiállított tárgyakról és a várható forgalomról dr. Habarlin a kiállítási esernokok saindikátusának elnöke a következőket mondotta:

— **A háború alatt a belföldi kereskedelem** számtalan olyan eddig elhanyagolt póterméket karolt fel, amelyek a háború után is meg fognak maradni. Habár még most is vannak nálunk emberek, akik csak a pillanatra várnak, amikor az első vonattal ismét Párisba utazhatnak, hogy divatszesszélyeiket ott elégítsék ki, de ezeket az az embereket nem lehet meggyógyítani s számuk nem olyan nagy, hogy a német ipart magatartásuk befolyásolhatná.

— **Iparunk a háború ideje alatt** számtalan olyan termék gyártására rendezkedett be, amelyet azelőtt kizárólag külföldről szereztünk be. Forrasztó-anyagot például béke idején kizárólag Angliából szereztünk be, senki sem gondolt arra, hogy azt belföldön előállítsa s nem is látszott a gyártás olyanak, amely kifizeti magát. A háború kitörésével egyszerre horribilis szükség volt ezekre a cikkekre s ma már számos gyár foglalkozik azoknak előállításával.

— **Ma így pótolják az olasz gyártmányt** sok terméknel ép oly jó és tartós belföldi gyártmányokkal. Sok iparágban a celluloidot sikerrel pótolják lával. A bőripar is alkalmazkodott a változott viszonyokhoz, új szesztema van a cipők kímélésére s teljes értékű pótlék a talpbőr helyett.

— **A játékaruk természetesen** alkalmazkodtak az újuság háborús isléséhez. Tulnyomó a papírmassé játék.

— A hiányos gyapotot a száz-cseh határon több iparvállalat igyekszik belföldi szállításra új módszerű feldolgozásával helyettesíteni. A tanulmányok még minőségben befejezve, de az eddigi minták már nagyon jelentős eredményt mutatnak és az idea teljes kidolgozásával valamikor majd teljesen függetleníthetjük Németországot az amerikai gyapot-füvetől.

— Hogy a szükség hogyan terem új ötleteket, a legjobban mutatja egy müncheni cég mintakiállítása, amely német gyapjuból készült ruhákat mutat be, amelyek egy cseppet sem állnak a skót gyapju mögött. A skót gyapju, amelyet a felvidéken nyernek, eddig bizonyos uster-dolgok készítésénél nélkülözhetetlennek látszott. Háború alatt azonban nagy eredménnyel tenyésztettünk bajor hegyi-birkákat, amelyek kereszteszettel ugyanolyan gyapjút adnak.

— Nagyon sokat nyert iparunk aszáltal, hogy számtalan olyan apróságot gyárt ma már, amelyeket azelőtt külföldről szerezünk be, így tűzszerszámokat, nappelt, zseblámpákat. Mint kuriozumot említem fel, hogy a semleges külföld sok olyan apróságot vásárol tőlünk, amelyeknek kizárólagosan háborús jellegük van: így Hindenburg arképeket, negyvenkettesek mintájára készült különböző juxtárgyakat stb.

— Nagy hasznára volt a háború a hangszergyártásnak is, speciálisan harmonika és szájharmonika fogynak rengeteg sok. A kereslet felülmulja sokszorosan a kínálatot.

— Az üvegiparban abból a szempontból állt be érdekes változás, hogy a petroleumhiány következtében fokozott villany és gázvilágítás következtében, a lámpaüveggyártás elvesztette jelentőségét.

Az eddigi adatok szerint a nyersanyag és munkabérdráguláshoz viszonyítva nem jelentős az egyes árucikkek áremelkedése.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Pénteken, 1916. évi március 10-én:

C) Bérlés.

C) Bérlés.

Grán LIII.

Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdete este 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Svengáli.

Helybeli és vidéki kiskereskedők, kantinosok, piaci árusok

és más

viszontelárusítók

sz. figyelmébe ajánlom, hogy

noteszek, különböző színű mappalevélpapírok, fényes és matt katonai, valamint brom-levelezőlapok, páros és virágos aranyozott levelezőlapok, olcsó háborus imakönyvek, cigaretta-hüvelyek, cigaretta-papírok, írónok, elemi isk. irkák, 100—100-as levélpapírok, vajcsomagoló papírok, író tollak, tömeglevélpapírok, mindenféle csomagolópapírok, makulatura, táborig dobozok és ládikák, stb.

papírnagykereskedésében állandóan nagy mennyiségben és igen olcsó árakon kaphatók. Vidéki megrendelések is pontosan intézettek el.

Kerpel Izsó

papírnagykereskedése

Aradon, Andrásy-tér 20.

Telefon 385. szám.

APOLLO

SZÍNHÁZ

Március hó 10., 11., 12-én, péntek, szombat, vasárnap:

Háborus aktualitások.

A bolgár király öfelsége látogatása frontunkon.

Nick Fantom III. kalandja:

A robberstoni legenda.

Misztikus történet 4 felvonásban.

Írta: Joe May. Rendezte: Max Landa.

Az előadások hétköznapokon 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Vasárnap 3, 5, 6, 8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-próbált

kettős fűtőkályhák és kettős füstcsövekkel érhető el.

Megállapított ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona.
Egyedül

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítője

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó unak, Arad.

A kettős „Patent” fűtőcső igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel Neupsur Bélné.

Patent kútszivattyúk.

Patent borszivattyúk.

Patent tűzifecskendők.

Sz. 444—916.

Árverési hirdetés.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy a kristyóri nemesi közbirtokosságnak 2408 korona 92 fillér hátralékos köztartozásai fedezésére lefoglalt vágás területét 1916. év március hó 27-én délután 3 órakor Kristyóron (Hunyadm.) a körjegyzőség hivatalos helységében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árverésen eladom.

Az eladás tárgyát képezi:

Szakértőileg megállapított mintegy 2580 m² vagyis 3225 úrköbméter bükk tűzifa.

105 m² tölgy bánya és hasítványfa.

60 q. cserkéreg.

Kikiáltási ár 7450 kor. (Hétezer négyszázötven korona.)

Bánatpénz 750 kor.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek alólírott nál megtekinthetők.

Hunyad-Kristyór, 1916. március hó 6-án.

Killin Mihály,
körjegyző.

1366

1068—1916. tk. szám.

Hirdetés.

Az aradi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak szajol—aradi vonala részére Kürtös (Kurtics) község határában kisajátított birtokterületekről elkészített összeírás, térkép és egyéni kimutatás hitelesítésére a határidő 1916. április hó 6. napjának d. e. 9 órájára a m. kir. államvasutak Kürtös állomására tüzetett ki.

Értesíti az érdekelteket, hogy azok, kiknek a kisajátítás, térfogat, valamint a birtokösszeírásokba bevezetett szolgálomak vagy jogosultságok ellen kifogásaik vannak, erre vonatkozó észrevételeiket a fentebbi határnapon a hitelesítő bizottságnak előterjeszhetik.

Azokat pedig, kiknek a kisajátított területekért járó s az egyéni kimutatásban kitüntetett kártalanítási vagy kisajátítási összeg mennyiségére nézve vannak ellenvetéseik, vagy akik ezen összegekre bármilyen címen igényt tartanak, föl hívja, hogy ellenvetéseiket s illetőleg igényeiket ezen telekkönyvi hatósághoz 1916. évi április hó elsőig annál bizonyosabban jelentsék be, mert a bíróság tekintet nélkül a később jelentkezők észrevételeire és igényeire a kisajátítási és kártalanítási összeget az egyéni kimutatás adatainak megfelelően fogja kiutalni, a kisajátított területekre bekebelezett vagy felülkebelezett terheknek törlesztését pedig hivatalból fogja elrendelni.

Az egyéni kimutatás, térkép és birtokösszeírás a telekhivatalban felek által megtekinthető.

Kelt Aradon, 1916. március 4-én.

Eles, s. k.
kir. járásbíró.

1371

Papirzsineg

kenderfonalat, spárgát és kötelet teljesen pótol.
Jó, erős és olcsó.
Minden vastagságban azonnal szállítható pécsi raktárunkból. Kivánatra minták és árajánlat vágott zsákzsinegről is.

Fehér superior

csomagoló papír, legjobb minőségű,
40, 50 és 60 kg-os 63×90, 100 és 120 kilogrammos 90×126 nagyságban pécsi raktárunkból azonnal szállítható. Előnyös árak. 1869

Pécsi kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság áruosztálya Pécsen.

Természetből arankamentes

Vörös lóheremag

nagyban és kicsinyben kapható

Aradvármegyei gazdasági egyesület.

Telefon 463.

1365

Vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma, hagymamag, zöldségáru

kiseb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókarban levő használt jute-zsákok eladóak.

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

333

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle**

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvestítő-Depillor.

E kitérő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szeret kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1888. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TABORI POSTA.

M. S.

Tabori posta 60. — Két lev.-lapját itt nyugtatjuk. Szegény csues leány! . . . Még jó hogy Ön nem tud vele beszélni. Mi lesz a haryadakkal? Üdv! 40

LEVELEZÉS.

Kolibri

Minden délután 8—4 közt türelmellenül vár Kicsid. 1881

„Szép publi“

jelzett helyen nem lehettem elutazásom miatt. Jövevelemet jelezni fogom. 1876

„Januar“

levele van a régi helyen. 1875

Uri leányok.

A küzdés, nélkülözés és szenvedés közben jól esne valami szórakozást is találni. Ki volna az a két fiatal ur leány, kik kedves levelükkel felvidéktanának bennünket. Ha volnának ilyen kedves honleányok, írjanak „Két fiatal tiszt“ jellegre 805/407. II. század. Tabori posta 126. 1872

Vidéki

fiatalember megismerkedni óhajtott tisztességes szándékból önálló úrnővel, akivel szórakozás céljából találkozhatna és kit elkísérne színházba, moziba. Levelet ismerkedés helyével és idejével megjelölve „Csere“ jellegre a kiadóba kér. 1850

Jósnívű fiatalember

ismeretség hiányában megismerkedne foglalkozással bíró, szolid leánnyal. Diskrécióról feltétlen biztosítom. Komoly és csak pontos címmel ellátott leveleket „Mérnök“ jellegre kiadóba kérek. 1350

ALKALMAZÁST NYER.

Moxdonyvezetőt

azonnali belépésre keres Dlósi cég üzemvezetősége. Bél. Írásbeli ajánlatok fizetési igények megjelölésével fenti címre küldendők, a gyors elintézés és közvetlenség érdekében azonban személyes bemutatkozás Bokszegebél állomáson ajánlatos. 1847

Irodistanó

vagy nyugdíjas egyén, magyar-német levelező, azonnal alkalmazást nyer. Luttwak József, Asztalos Sándor-utca 8. 1874

ALKALMAZÁST KERES.

Vasutposta csomagoláshoz

értő, késműláru- és posztó-szakmában jártassággal bíró férfi és nő, bármely szakmában raktárnoki állást keresnek. Cím a kiadóhivatalban. 1878

ÜZLETEK.

Eladó

egy jóforgalmu vendéglő. Cím a kiadóhivatalban. 1870

Eladó

Pécska-ut 6. szám alatti jóforgalmu vendéglő, vendégszobákkal együtt. 1832

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmeztárnél.

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kassa-utca 6—7. szám alatt. 1877

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmeztárnél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy pianó

kerestetik bárbe, esetleg megvételre Rosenberger, Heim Domonkos-utca 2. 1867

Eladó

angol garnitúra és egy varrógép. Bővebbet Deák Ferenc-utca 16., balra, 1. ajtó. 1878

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

KÜLÖNFÉLE.

Igás

szekérrel fuvarozást elfogad. Telefon 747. 1224

As angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment, ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

As Anusol

aranyér kupokat mindenben pótolják a haemorroidal-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szor Hehs gyógyszerész tyukszem tapassa. A legmegrózottebb tyukszem a tapasz párnapos használata után leválk, a gyótró fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny“ részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Mikélaka nagyközség előjárótól 208/1916.

Hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság közhírré teszi, hogy tenyészképtelenné vált 1 drb tenyészbika és 3 drb tenyészkan 1. é. március 16-án d. e. 8 órakor a községházán nyilvános árverésen közpénzfelvétel ellenében elárvereztetni fog.

Kikiáltási ára a bikának 1600 kor., a kanok darabjának 600 kor., amely áron alul nem adatnak el. Mikélaka, 1915. március 5.

Balogh, Popovics Koszta, jegyző. bíró h.

A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk,

ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

8110—1916. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 9679—1899. szám alatt kiadott és az érdeklődők által hivatalos órák alatt hivatalomnál megtekinthető körrendelet és utmutatás alapján meghagyom a mexó- és kertgazdasággal bíró lakosoknak, hogy a hernyó, vértetű, darázs cserebogár, lisztes répa barkó, nagy hamvas vincellérbogár és e netán mutatkozó marokkól sáskát alaposan irtás. Ezen rovarok, azoknak tojásai, lepkei és fészkei irtása addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztítottak.

Figyelmestetem az érdekelte-

ket, hogy aki a fentebb elősorolt irtásokat 1. év március hó 20-ig elmulasztja, úgy az irtás annak költségére minden további értesítés nélkül, hatóságilag lesz folytatva téve és ezenkívül az 1894. évi XII. tc. 95. §. a) pontja alapján 5 napos elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1916. évi március hó 8. Greén Nándor, főkapitány.

**Rózsaburgonya,
Házi-szappan,
Zöldség,
Vöröshagyma,
Zsir, szalonna**

kapható (waggontételenként előnyös árajánlat)

Kalmár Endre
cégnél

Arad, Arpad-tér 5. szám.
Városi és megyeitelefon 670.

150—1916. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a vásártéri hozzájáró utnak 780 m² területén tört kövel való burkolása iránt folyó év március hó 20-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 4880 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történő befizetését igazoló letéjegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverést feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi március hó 6-án tartott üléséből

A gazdasági szék.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytöszedének alkalmos — azonnaira

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.